

DE TOEKOMST IN BEELD

Tweedaagse Nationaal Netwerk Brede Welvaart
27 & 28 september 2023

Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

HET **pon|telos**

KENNISCENTRUM
ZEEUWSE SAMENLEVING

SOCIAAL-ECONOMISCH
KENNISCENTRUM

neimed

trend
bureau
drenthe

sociaal
planbureau
 groningen

Friese Tweedaagse

Beste deelnemer,

Op woensdag 27 en donderdag 28 september is het zover: we treffen elkaar in het hoge Noorden voor de volgende bijeenkomst van het Nationaal Netwerk Brede Welvaart. In dit programmaboekje vind je alle praktische informatie over deze tweedaagse.

Deze bijeenkomst staat in het teken van later: *Op welke manier kunnen we de invloed van 'later' meenemen en meewegen in de beleidskeuzes van nu?* We hebben een inspirerend programma opgesteld met verschillende lezingen, ruimte voor goede gesprekken en verdieping via de lijnen van de thematische Communities of Practice (CoP's).

We ontmoeten elkaar in **De Kanselarij** in **Leeuwarden**, waarbij we enkele uitstapjes maken naar andere plekken in de stad. Op de volgende pagina's vind je meer informatie over het programma, de locaties en tips om te overnachten.

We kijken uit naar een mooie, inspirerende ontmoeting.

Graag tot ziens in Leeuwarden!

Team Nationaal Netwerk Brede Welvaart

Namens Jorrit Noortman (Provincie Fryslân), Wouter Marchand (Planbureau Fryslân), Bianca Koomen, Joks Janssen, Katja Nagelkerke (Het PON & Telos)

Programma woensdag 27 september

12:00 **Ontvangst & Lunch**

13:00 **Welkom in het Noorden**

Marieke Seip - Directeur-bestuurder Planbureau Fryslân

13:10 **Toelichting programma en Nationaal Netwerk Brede Welvaart**

Wouter Marchand - Planbureau Fryslân

Hans Mommaas - Voorzitter Programmaberaad NNBW

13:25 **Samen op tijdreis**

Klaas Sietse - Ministerie van de Toekomst

13:40 **Keynote - Wouter Veldhuis**

14:15 **Introductie workshops**

14:20 *Pauze en naar workshops*

14:45 **Workshopronde 1**

15:30 *Wisselen van workshops*

15:45 **Workshopronde 2**

16:30 **Plenair: terugkoppeling workshops**

17:00 **Stadswandeling**

18:00 *Vrije tijd*

18:30 **Diner**

Programma donderdag 28 september

09:00 Opstart dag twee

09:15 Internationale inzichten voor de Nederlandse Brede Welvaart-discussie

Rutger Hoekstra - Universitair hoofddocent Beyond GDP

10:00 Vier scenario's voor de inrichting van Nederland in 2050

Emil Evenhuis - Planbureau voor de Leefomgeving

10:30 Workshop Community of Practice 'Oog voor de toekomst'

11:30 Pauze en naar de denksessies

11:45 Aan de slag met toekomst denken in CoP's

Denksessies in subgroepjes (kies een CoP naar keuze)

12:30 Afsluiting Tweedaagse

Workshops - Woensdag 27 september

WORKSHOP A: GENERATIE FRYSLÂN

Janneke Struive - Innovation Broker DORP - Innovatiepact Fryslân

Generatie Fryslân 2035 is het een netwerk van young professionals in Friesland. In 2035 zitten leden van dit netwerk op posities waar plannen, beleid en strategie gemaakt worden. Daarom brengt GF2035 nu al onder woorden waar ze heen willen. De droom voor Friesland is opgetekend in Het Manifest. "In 2035 is gezondheid, geluk en welbevinden het uitgangspunt. (...) In alle keuzes die we maken kijken we naar de lange termijn en de impact op volgende generaties." Om het perspectief van een toekomstige generatie nu al te laten horen, komt het netwerk bij elkaar voor inhoudelijke en sociale events. Tijdens deze workshop gaan we met jullie het gesprek aan over Generatie 2035.

WORKSHOP B: BREDE WELVAARTSLAB FRYSLÂN

Jorrit Noortman - Trainee Economische Adviseur - Provincie Fryslân

In de recente periode heeft het concept brede welvaart aanzienlijke vooruitgang geboekt. Niettemin blijft er een aanzienlijke kloof bestaan tussen het onderzoek/monitoring van brede welvaart en praktische beleidsmethoden. Daarom lanceerde Provincie Fryslân aan het begin van 2023 het Brede Welvaart Lab. Binnen dit lab bundelen diverse afdelingen van de Provincie Fryslân hun krachten om concrete toepassingen van brede welvaart in het beleid te verkennen. Het primaire doel van het lab is gericht op experimenteren en leren, met zes kleinschalige projecten en drie ondersteunende trajecten die momenteel in volle gang zijn. Tijdens deze workshop zullen we dieper ingaan op het lab en proberen te ontdekken hoe we de ontwikkeling van het lab kunnen bevorderen, zodat het in de toekomst ook kan bijdragen aan de aanpak van grotere uitdagingen, die wij op regionaal, maar ook op nationaal niveau tegenkomen.

WORKSHOP C: SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD (SER)

Sarah van Hugte - Projectleider Brede Welvaart - SER

Emma den Ouden - Senior Beleidsmedewerker - SER

De Sociaal-Economische Raad (SER) is de adviesraad voor regering en parlement waarin werkgevers, werknemers en kroonleden samen komen. De polder dus. De SER stelt brede welvaart centraal in al zijn werkzaamheden. Brede welvaart biedt de SER niet alleen een gemeenschappelijke richting, maar ook een integrale benadering die keuzen, uitruilen en synergiën tussen verschillende beleidsdomeinen in beeld brengt. In deze workshop gaan we in kleine groepen aan de slag met de methode die de SER ontwikkelt om verschillende dimensies van brede welvaart - sociaal, ecologisch, economisch, hier en nu, en later en elders - op een bepaald beleidsdomein in beeld te brengen.

WORKSHOP D: OVER DE GRENZEN VAN BREDE WELVAART - FONTYS HOGESCHOOL

Anne Bonvanie - Associate lector Ethiek en Technology - Hogeschool Saxion

Rogier van der Wal - Lector Ethisch Werken - Fontys Hogeschool

Brede Welvaart is een concept dat aan kracht wint. Vaak lees je erover in de context van monitoring, indicatoren, dashboards. Maar hoe meetbaar is Brede Welvaart eigenlijk, en hoe belangrijk vinden we dat meten? En wat betekent dat voor datgene wat we niet meten? Suggereert dat niet een vals idee van maakbaarheid en beheersbaarheid? En ook: met als dimensies nu, elders en later kijkt Brede Welvaart vooral vooruit. Maar kunnen we met Brede Welvaart eigenlijk ook terugkijken en zo ja, wat zien we dan? In deze workshop gaan we op zoek naar een bredere blik op Brede Welvaart. We dragen daar zelf wat perspectieven voor aan en willen daar met de deelnemers een open gesprek over voeren.

Praktische informatie

Woensdag 27 september 12:00 - 20:30 uur

Daglocatie: [De Kanselarij](#) – Turfmarkt 11, 8911 KS Leeuwarden

Trein: 15 minuten lopen vanaf station Leeuwarden

Auto: [De Klanderij](#) – Posthoornsteeg 40, 8911 AT Leeuwarden

Diner: [Fizz Leeuwarden](#) - Zaailand 106, 8911 BN Leeuwarden

Donderdag 28 september 09.00 - 12:30 uur

Daglocatie: [De Kanselarij](#) – Turfmarkt 11, 8911 KS Leeuwarden

Overnachting suggesties:

We geven hieronder enkele hotelopties om te overnachten in Leeuwarden:

- [Fletcher Paleis Stadhoudersplein Hof](#) – Hofplein 29, 8911 HJ Leeuwarden
- [Oranje Hotel](#) – Stationsweg 4, 8911 AG Leeuwarden
- [Boutique Hotel Catshuis](#) – Nieuwestad 49, 8911 CJ Leeuwarden
- [Post Plaza](#) – Tweebaksmarkt 25-27, 8911 KW Leeuwarden

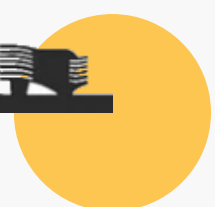
Op de woensdag wordt voor lunch en diner gezorgd.

Vragen? Neem dan contact met ons op via: contact@netwerkbredewelvaart.nl

Deelnemerslijst

Eva Buwalda	BrabantAdvies
Kirsten Baken	BrabantAdvies
Edwin Horlings	Centraal Bureau voor de Statistiek
Jonne Thomassen	CMO STAMM
Roos Jelier	CMO STAMM
Aleid Brouwer	CMO STAMM / Rijksuniversiteit Groningen
Olette Bollen	Connect4Value
Jelle Grunstra	De Fryske Marren
Menno Wierdsma	Firda (voorheen Friesland College)
Rogier van der Wal	Fontys Hogeschool
Cindy Ras	Fontys Hogeschool
Bouwe de Boer	Freonen fan fossylfrij Fryslân
Elly Rijnierse	GCWijk25
Simon Hoekman	Gemeente Dronten
Christien Jasper	Gemeente Noardeast-Fryslân
Marieke Jakobsen	Gemeente Terneuzen
Dirk-Jan	Gemeente Terneuzen
Aniek Pijpelink-de Rijk	Gemeente Terneuzen, Hulst en Sluis
Remko Zijlstra	Gemeente Waadhoeke
Bianca Koomen	Het PON & Telos
Ruben Smeets	Het PON & Telos
Katja Nagelkerke	Het PON & Telos
Jolanda Luijten	Het PON & Telos
Mariëlle Blanken	Het PON & Telos
Joks Janssen	Het PON & Telos
Susanne Agterbosch	Het PON & Telos
Jonna Kroeze	Het PON & Telos
Anne Bonvanie	Hogeschool Saxion
Jesse Kamstra	HZ Kenniscentrum Zeeuwse Samenleving
Siri Pisters	HZ Kenniscentrum Zeeuwse Samenleving
Luc Verschuren	HZ University of Applied Sciences
Dilip	IenW
Erik Siepelinga	KplusV
Miranda Willems	Lab Toekomstige Generaties
Ton Pulles	Metropoolregio Eindhoven
Monique van Dael	Ministerie BZK
Gertine de Gunst	Ministerie BZK
Judith van der Zwan	Ministerie van Binnenlandse Zaken
Marianne Schrama	Ministerie van BZK, programma Regio Deals
Klaas Sietse Spoelstra	Ministerie van de Toekomst
Ruth Welman	Ministerie van de Toekomst
Annabel van Holst	Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Jelle Wijnstok	Ministerie van LNV
Ingrid Dragtstra	Nationaal Programma Groningen

Deelnemerslijst

Inge Hooijen	Neimed
Petra Esser	NHL stenden hogeschool
Sander de Bruyn	Planbureau voor de Leefomgeving
Arlette Bickel	Planbureau Fryslân
Wouter Marchand	Planbureau Fryslân
Marijn Molema	Planbureau Fryslân
Marieke Seip	Planbureau Fryslân
Jesse David Marinus	Planbureau Fryslân
Emil Evenhuis	Planbureau voor de Leefomgeving
Gerry Geitz	Provincie Drenthe
Winneke van der Schuur	Provincie Flevoland
Siska van der Weij	Provincie Fryslân
Jorrit Noortman	Provincie Fryslân
Siska van der Weij	provincie Fryslân
Dominique Binkhorst	Provincie Gelderland
Ahad	Provincie Groningen
Laury van den Ham	Provincie Limburg
Imme Steinhage	Provincie Limburg
Ward Stadhouders	Provincie Noord Brabant
Henk Fernee	provincie Noord-Holland
Sylvana Rikkert	Provincie Overijssel
Bert Heuver	Provincie Overijssel
Teatske Pol-Veenstra	Provincie Overijssel
Koen Docter	Provincie Overijssel
Arnold Barentsen	Provincie Zeeland
Wijnand van Smaalen	Provincie Zuid-Holland
Christiaan Oud	Provincie Zuid-Holland
Tjeerd Sierk	Provinsje Fryslân
Marjan van der Feen	QOP
JFM Hoedemakers	Research Centre for Employability
Thijs Poelma	Rijkswaterstaat
Onno van Sandick	Rijkswaterstaat en WE all NL
Lea den Broeder	RIVM
Douwe Wielenga	Rli - Raad voor leefomgeving en infrastructuur
Jeroen Boelhouwer	SCP
Miranda van Gendt	SDG Lokaal
Sarah van Hugte	SER
Herbert Rolden	Sociaal Planbureau Groningen en Trendbureau Drenthe
Heike Delfmann	Sociaal Planbureau Groningen/ trendbureau Drenthe
Emma den Ouden	Sociaal-Economische Raad
Mieke Elzenga	Stichting LiberTerra
Joris Rommerts	Student/freelance adviseur
Marije Kooistra	Trendbureau Drenthe/Planbureau Groningen/CMO STAMM
Yme Gorter	Waai Strategisch Adviesbureau
Jacqueline Hofstede	Ynova Innovation
Jacqueline Hofstede	Ynova Innovation SDG Economy for the Common Good
Omar Habets	Zuyd Hogeschool / NEIMED
Janneke Stuive	Generatie2035